Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Køge Kommune
Att.: Lasse Yssing
Torvet 1,
4600 Køge

Naturbeskyttelse
J.nr. 2026 - 55079
Ref. TIAGA
Den 9. november 2026

Sendt med email til lasse.yssing@koege.dk

Afslag på dispensation til opsætning af to handicaptoiletter inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning
Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens[1] § 15 til opsætning af to handicaptoiletter inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 19a, Køge Markjorder, Søndre Badevej 2, 4600 Køge i Køge Kommune.

Afgørelse
Kystdirektoratet giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages
Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen
Køge Kommune har søgt om dispensation til at opsætte to handicaptoiletter på Køge Søndre Strand på et areal for enden af en sti nær stranden på ovennævnte matrikel. Den ønskede placering er ca. 70 meter fra stranden og ligger i et område, der er udpeget som strandeng og overdrev efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kystdirektoratet har været i dialog med ansøger omkring placering af handicaptoiletterne, og ansøger oplyser, at placeringen af toiletterne er valgt ud fra muligheden for børnefamilier, ældre borgere og gangbesværedes brug af toilettet ved ophold på stranden. Ansøger oplyser endvidere, at toiletterne er beklædt med folie, der visuelt tilpasses omgivelserne, og den ansøgte placering er valgt i tilknytning til eksisterende beplantning ved siden af et informationsskilt og to cykelstativer. Toiletterne vil derfor i meget begrænset omfang være synlige fra stranden, og de vil indgå naturligt i området uden at fremstå som et markant eller dominerende element i kystlandskabet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Kystdirektoratet har tilkendegivet over for ansøger, at direktoratet umiddelbart vurderer, at toilettet kan placeres ved den nærliggende parkeringsplads, der ligger uden for det strandbeskyttede areal. Ansøger bemærker hertil, at der er langt for børnefamilier, ældre borgere og gangbesværede til parkeringspladsen. Afstanden fra den ønskede placering til parkeringspladsen er 200 meter. De to toiletter er i dag opstillet ved parkeringspladsens østligste nederste hjørne.

Fig. 1. Ortofoto 2026. Det strandbeskyttede areal er markeret med orange signatur. Den gule streg markerer den oprindelige strandbeskyttelseslinje på 100 meter og den orange streg markerer den udvidede strandbeskyttelseslinje på 300 meter. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel. Den røde prik markerer det ansøgte område, den gule prik markerer, hvor toiletterne står i øjeblikket.

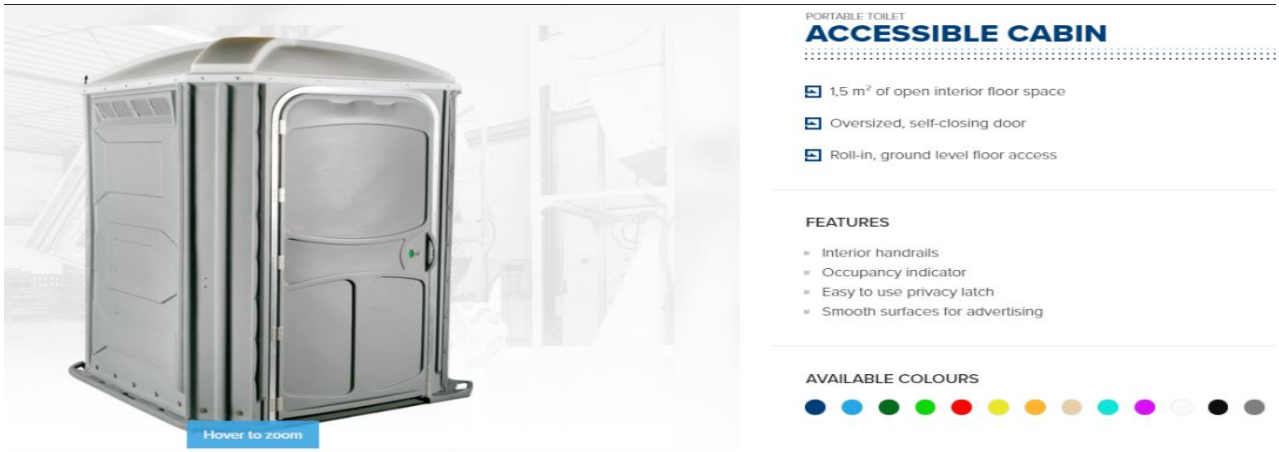

Fig. 2. Indsendt af ansøger. Det ønskede toilet.

Toilettet er er med tank, så der ikke skal nedgraves samletank eller lignende. Det måler 157 x 157 x 231 cm og er udført i plast.

Fig. 3: Indsendt af ansøger. Nuværende placering ved parkeringspladsen, der ligger udenfor strandbeskyttelseslinjen.

Fig. 4. Indsendt af ansøger. Området, hvor toiletterne ønskes placeret.

Kystdirektoratet har ved afgørelse af 30. november 2021 blandt andet meddelt afslag til en ansøgning om et toilet på samme placering.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse
I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000
Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 148, Det ligger ca. 2 km mod nordvest. Natura 200-området omfatter habitatområde 131. Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde er område 103, der er en del af Natura 2000-område 150. Det ligger ca. 12 km mod nord.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter
Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen
Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, beplantning, terrænændringer, hegning, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel. Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de bagved liggende kystområder for indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, kan der kun i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der kan derfor kun dispenseres, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse, og der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Toiletter er således specifikt nævnt som et anlæg, hvortil der kan meddeles dispensation efter lovbemærkningerne. Kystdirektoratet vurderer dog, at der med den foreslåede placering ikke er taget tilstrækkeligt hensyn til den omgivende natur, som forudsat i bestemmelsen, idet landskabet er meget åbent og fladt. Toiletterne opføres ikke i tilknytning til andre større anlæg, hvorfor de vil komme til at fremstå markant i kystlandskabet. Toiletterne på denne placering vil derfor efter Kystdirektoratets vurdering påvirke oplevelsen af kystlandskabet væsentligt.

Kystdirektoratet har tillagt det betydning, at toiletterne efter direktoratets vurdering kan placeres uden for det strandbeskyttede areal, uden at afstanden til toiletterne er afgørende til gene for de potentielle brugere. Toiletterne kan således

fortsat være placeret ved den nærliggende parkeringsplads, der ligger ca. 200 meter fra projektområdet.

Det forhold, at der opleves stor efterspørgsel efter toiletforhold på den ansøgte placering, og at toiletterne kan anvendes af personer med bevægelseshandicap, finder Kystdirektoratet således ikke kan føre til en ændret afgørelse.

Kystdirektoratet meddeler på denne baggrund afslag til opsætning af to handicaptoiletter.

Med venlig hilsen

Tina Aakjær Gam
Naturbeskyttelse
24639485
tiaga@mst.dk

Bilagsliste:
Bilag 1: Lovgrundlag
Bilag 2: Klagevejledning
Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Køge kommune, raadhus@koege.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Køge, dnkoege-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Østsjælland oestsjaelland@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Køge, koege@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside www.mst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven
Af naturbeskyttelseslovens[2] § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse
Ifølge habitatbekendtgørelsen[3] skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.
[3] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.
Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 148, Køge Å

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 131		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Urtebræmme (6430)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Pigsmerling (1149)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Vandløbstypen å-mudderbanke (3270) er ikke tilstede i habitatområde H131. Den nævnte naturtype gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra Natura 2000-planen 2022-27)